Caseta 7. Evoluția creditării bancare în valută a companiilor nefinanciare

În anul 2022, diferențialul de dobândă dintre creditele noi în lei și cele în euro acordate companiilor nefinanciare a cunoscut o majorare semnificativă, atingând 5,4 puncte procentuale în luna decembrie 2022 (+3,4 puncte procentuale față de luna decembrie 2021). Această evoluție s-a reflectat și în creditarea sectorului real, în special prin creșterea fluxului de credit nou în valută acordat companiilor nefinanciare. Astfel, ponderea creditului nou din acest sector în valută a ajuns la 70 la sută în anul 2022, comparativ cu 48 la sută în anul 2021. Ca urmare, stocul de credite în valută a fost responsabil pentru 75 la sută din creșterea soldului în cursul anului 2022, atât pentru corporații, cât și pentru IMM, comparativ cu o contribuție de doar 11 la sută în cazul IMM, respectiv 48 la sută pentru corporații în cursul anului 2021 (Grafic A).

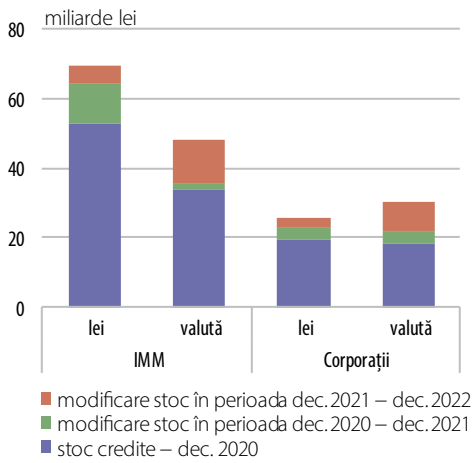

Sursa: BNR, MF, calcule BNR

Grafic A
Stocul de credite acordate companiilor nefinanciare, în funcție de dimensiunea companiei și valută

Fluxul de credite noi în valută înregistrat în anul 2022 s-a îndreptat, într-o mare măsură, spre companiile fără implicare în comerțul exterior, neacoperite la riscul valutar (+15 miliarde lei, 69 la sută din total credit nou în valută acordat sectorului companiilor nefinanciare). În cazul firmelor implicate în activități de comerț exterior, firmele net exportatoare au contractat credite noi în valută în valoare de 3,9 miliarde lei (18 la sută din totalul fluxului în valută).

Companiile net importatoare, care sunt cele mai expuse riscului valutar, fiind afectate de o eventuală depreciere a cursului de schimb atât prin intermediul creșterii costurilor mărfurilor și materiilor prime achiziționate, cât și prin creșterea serviciului datoriei, au atras credite în valoare de 2,7 miliarde lei (13 la sută din total flux în valută). Ponderea creditelor în valută în totalul stocului de credite s-a majorat, în perioada decembrie 2021– decembrie 2022, cu 10 puncte procentuale pentru firmele net importatoare, 5 puncte procentuale pentru cele fără relații de comerț exterior și cu 3 puncte procentuale pentru firmele net exportatoare.

Rata de neperformanță aferentă creditelor în valută a fost mai scăzută comparativ cu cea a creditelor denominate în lei în anul 2022 (3,5 la sută față de 4,9 la sută), diferența fiind mai importantă în cazul IMM (4 la sută față de 5,8 la sută), pe când pe segmentul corporațiilor ratele de neperformanță sunt relativ similare (2,4 la sută față de 2,8 la sută).

Prin accesarea de credite într-o altă monedă decât cea națională, companiile se expun riscului valutar, ceea ce le-ar putea afecta semnificativ capacitatea de îndeplinire a serviciului datoriei în cazul unei deprecieri a monedei naționale. Deși creditarea în valută (în special în euro) prezintă, pentru moment, unele avantaje din punct de vedere al costurilor de finanțare pe termen scurt, pe termen mediu costurile determinate de riscul valutar pot fi mai mari, anulând avantajele inițiale. Un volum ridicat al creditării în valută ar exacerba prin canalul riscului de credit impactul negativ al unei deprecieri resimțit la nivelul economiei.